

CHOİ, Han- WOO (2010), **Türkçe, Korece, Moğolca ve Mançu- Tunguzcannın Karşılaştırmalı Ses Ve Biçim Bilgisi**, Türk Dil Kurumu, Ankara.

Esra İLTER*

Korecenin Altay dilleriyle akrabalığı problemi henüz çözülmüş değildir. Koreceyi Altay dilleri içinde gören birçok dilbilimci olmasına rağmen, bunu kabul etmeyen de birçok kişi vardır. Korecenin Altay dilleriyle yakınlığını tespit etmeye yönelik ilk çalışmalara 20. yüzyılın başlarında başlanmıştır. Bu alanda yapılan ilk ciddi çalışma Japon tarihçi Shiratori Kurakichi'nin "Korece ile Ural- Altay Dillerinin Karşılaştırılması" adlı eseridir. Kurakichi eserinde Korece kelimelerin Moğolca ve Mançu- Tunguzca karşılıklarını vermiş, fakat bu diller arasındaki ses denklıklarinden bahsetmemiştir. Korece ile diğer Altay dillerini ses ve şekil yapısı açısından karşılaştıran ilk çalışma ise B. D. Polivanov'un 1917 yılında yaptığı tezidir. Konuyla ilgili dilbilimsel ölçütler kullanarak çalışan ilk isim Ramstedt olmuştur. Ramstedt bulduğu fonolojik ve morfolojik denklıklarle Korecenin Altay dilleri içinde kabul edilmesine imkan sağlamıştır. *Remarks on the Korean Language, Einführung in die altaische Sprachwissenschaft, A Korean Grammer, Korean Etimology ve Paralipomena of Korean Etimologies* adlı eserler Ramstedt'in Korece üzerine yaptığı çalışmalarıdır. Ramstedt'den sonra Poppe, K. H. Menges ve R. A. Miller da Korecenin Altay dilleri ile akrabalığı üzerine çalışmış isimlerdir.

Altay dilleri teorisi kapsamında bugüne kadar Korece ile ilgili yapılan çalışmalarda genellikle Korece ile Moğolca ve Mançu- Tunguzca karşılaştırılmıştır. Korece ile Türkçeyi birlikte ele alan ilk çalışma bu yazıda tanıtacağımız Koreli araştırmacı Han-Woo Choi'nin Türkçe, Korece, Moğolca ve Mançu- Tunguzcannın Karşılaştırmalı Ses Ve Biçim Bilgisi adlı eseridir.

Eser Choi'nin *Türkçe ile Korecenin Karşılaştırmalı Fonolojisi* adlı yüksek lisans tezi ile *Türkçe ile Korecenin Karşılaştırmalı Morfolojisi* adlı doktora tezinin birleştirilmiş şeklidir. Kitap temel olarak bu iki tezden oluşmaktadır. Choi bu iki tezi kitapta I. kitap ve II. kitap şeklinde ayırmıştır. İki kitapta da ayrı ayrı önsöz, kısaltmalar ve giriş bölümleri bulunmaktadır. Her iki kitabın da içeriği kitabın başında yer alan içindekiler kısmında verilmiştir. İkinci kitap için yeni sayfa numaraları verilmemiş, kullanım kolaylığı sağlamak adına numaralar birinci kitabın bittiği yerden devam ettirilmiştir.

Kitap, Süer Eker ve Emine Yılmaz tarafından hazırlanmış sunuş bölümü ile başlamaktadır. Burada Eker ve Yılmaz kitabın transkripsiyon sistemi hakkında bilgi vermiş ve kitabın Türkoloji ile Altayistik araştırmaları açısından önemi üzerinde durarak kitabı kısaca tanıtmışlardır.

Kitabın *Giriş* kısmında öncelikle *Altay Dilleri Araştırmalarının Tarihçesi* bölümü yer almaktadır. Burada Altay dilleri teorisinin ortaya çıkışı hakkında bilgi verilmiş, teoriyi destekleyenlerin görüşleri şemalarla gösterilmiş ve teoriyi kabul etmeyenlerin de karşıt görüşlerine yer verilmiştir. *Altay Dillerinde Önemli Ses Değişmeleri* başlığı altında temel ses denklıkları kabul edilen Ana Altayca kelime başı *p- sesi ile r/l ve z/ş ses denklıklarının Altay dillerindeki karşılıkları örneklerle gösterilmiştir. *Korece ile Altay Dillerinin Akrabalık Sorunu* başlığı altında ise Korecenin hangi dillerle yakın olduğu ve Altay dilleriyle akraba olup olmadığı konularında yapılan çalışmalar anlatılmış, ayrıca Korece ile diğer Altay dilleri arasındaki "Ünlü uyumunun mevcut olması, ön ek bulunmaması, kelimelerin kökten başlaması, ünlü ve ünsüz alternasyonu bulunmaması..." gibi ortak unsurlardan da bahsedilmiştir. *Türkçe*

---

* Araş.Gör., Karabük Üniversitesi.

ve Korece Hakkında Tarihsel Bilgiler bölümünde Türkçe ve Korecenin tarihsel dönemleri hakkında bilgi verilmiş ve bu dönemlerin fonolojik ve morfolojik özellikleri anlatılmıştır. *Çağdaş Türk Dillerinin Tasnifi* başlığı altında ise dil tasnifi yaparken kullanılabilen ölçütlerden bahsedilmiş ve Türk dilleri üzerine yapılan ilk tasniflerden başlanarak tezin yapıldığı süreçte yapılmış en son tasnif olan Talat Tekin'in tasnifine kadarki tasnifler şemalarla gösterilmiştir. *Giriş* kısmının en sonunda da MÖ I. yüzyılda ve MS V. yüzyılda Kore Yarımadasını gösteren iki haritaya yer verilmiştir.

Birinci kitabın asıl bölümü olan *Ana Türkçe ve Ana Korecenin Ses Sistemleri* bölümünde bu dillerin ünlü ve ünsüz ses sistemleri uzmanların görüşlerinden faydalanılarak ayrıntılı bir biçimde ve kimi zaman da şemalarla anlatıldıktan sonra devamında gelen ile *Korece Türkçe Arasındaki Ses Denklikleri* bölümünde de bu diller arasında var olduğu düşünülen ses denklikleri verilmiş ve bu denklikleri destekleyen örnekler sıralanmıştır. Örnek kelimeler Ana Türkçe ile Ana Korece dönemlerinden alınmış ve kelimelerin varsa tarihi ve modern dönemlerdeki Moğolca, Mançu- Tunguzca, Türkçe, Korece ve Japonca şekillerine yer verilmiştir. *Sonuç* bölümünde ise Ana Türkçe, Ana Korece ve Ana Altayca arasında var olduğu düşünülen ses denklikleri söz başındaki ünsüzler, söz içindeki ve söz sonundaki ünsüzler, ilk hece ünlüleri ve ilk hece dışındaki ünlüler başlıkları altında kısa ve net bir şekilde gösterilmiştir. Birinci kitap *Kaynakça* bölümü ile sonlanmaktadır.

İkinci kitabın *Giriş* bölümünde Altay dilleri üzerine yapılan karşılaştırmalı biçim bilgisi çalışmaları kronolojik ve ayrıntılı bir şekilde tanıtılmıştır. Burada sadece yayımlanan kitaplara değil makalelere de yer verilmiştir. Yine *Giriş* bölümünde yer alan *Türk Dillerinin Karşılaştırmalı Biçim Bilgisi Üzerine Yapılan Çalışmaları* başlığı altında Türkçenin tarihi ve modern dönemlerine dair yapılan gramer çalışmalarından bahsedilmiştir. Burada da sadece kitaplarla yetinilmemiş, konuyla ilgili makalelere ve Bang'ın 1925-1934 yılları arasında yayımladığı *Türkologische Briefe aus dem Berliner Ungarischen Institut* isimli yedi mektubuna da yer verilmiştir. Sonrasında gelen *Kore Dili Üzerine Yapılan Gramer Çalışmaları* başlığı altında ise yabancı bilgilerin yaptığı gramer çalışmaları ile Koreli bilgilerin yaptığı gramer çalışmaları hakkında ayrı başlıklar altında bilgi verilmiştir.

İkinci kitabın asıl bölümü olan *Türkçe ile Korecenin Karşılaştırmalı Biçim Bilgisi* kısmında ekler Yapım ve Çekim ekleri olmak üzere iki başlığa ayrılmıştır. Yapım ekleri kendi içinde isimden isim, fiilden isim, isimden fiil ve fiilden fiil yapma ekleri şeklinde dört, çekim ekleri de isim ve fiil çekimi şeklinde iki başlık altında incelenmiştir. Burada öncelikle Türkçe ile Korece arasında ortak olduğu düşünülen ek denklikleri gösterilmiş sonrada bu denkliği destekleyen örneklere yer verilmiştir. Verilen örnekler başta Korece ve Türkçenin tarihi ve modern dilbilimsel malzemelerinden seçilmiş, varsa Moğolca ve Mançu- Tunguzca örneklere de yer verilmiştir.

Sonuç bölümünde, yapılan çalışmadan elde edilen bilgiler topluca değerlendirilmiştir. Buradan edindiğimiz bilgilere göre elimizdeki çalışma Korece ile Türkçeyi biçim bilimsel olarak karşılaştırıldığı ilk çalışmadır ve Türkçe ile Korece arasında 92 biçim bilimsel denklik kurulmuştur. Bu denkliklerden 32'si daha önce Ramstedt, biri Poppe, biri de B.H. Kim tarafından, 58'i ise çalışmanın sahibi Choi tarafından bulunmuştur. Burada ayrıca Ramstedt'in ve Choi'nin hangi denklikleri bulduğu bilgisine de yer verilmiştir. *Sonuç* bölümünde, bu bölümde anlatılanların İngilizcesi de bulunmaktadır. Kitap, ikinci kitabın kaynakçasıyla sonlandırılmıştır.

Kısaca tanıtmaya çalıştığımız kitap Altay dilbilimi kapsamında Türkçe ile Koreceyi hem ses hem de biçim bilimsel anlamda karşılaştıran ilk çalışma olması, çok sayıda yeni denklik ve örnek içermesi ve konuyla ilgili bilgilerin bir arada bulunabileceği bir kaynak olması bakımından oldukça önemlidir.